

EGZAMIN MATURALNY

CHEMIA

POZIOM ROZSZERZONY

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI

LUBLIN

Ogólne zasady oceniania

Zdający otrzymuje punkty tylko za poprawne rozwiązania, precyzyjnie odpowiadające poleceniom zawartym w zadaniach.

Rozwiązania zadań, uwzględniające inny tok rozumowania niż podany w kryteriach, oceniane są zgodnie z zasadami punktacji.

- Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi (z których jedna jest prawidłowa, inne nieprawidłowe), to nie otrzymuje punktów za żadną z nich.
- Jeżeli polecenie brzmi: *Napisz równanie reakcji...*, to w odpowiedzi zdający powinien napisać równanie reakcji chemicznej, a nie jej schemat.
- Dobór współczynników w równaniach reakcji chemicznych może różnić się od przedstawionego w modelu (np. mogą być zwielokrotnione), ale bilans musi być prawidłowy. Niewłaściwy dobór lub brak współczynników powoduje utratę 1 punktu za zapis tego równania.
- W rozwiązaniach zadań rachunkowych oceniane są: metoda, wykonanie obliczeń i podanie wyniku z jednostką. Błędny zapis jednostki lub jej brak przy ostatecznym wyniku liczbowym powoduje utratę 1 punktu. W obliczeniach wymagane jest poprawne zaokrąglanie wyników liczbowych.
- Za poprawne obliczenia będące konsekwencją zastosowania niepoprawnej metody zdający nie otrzymuje punktów.
- Za poprawne spostrzeżenia i wnioski będące konsekwencją niewłaściwie zaprojektowanego doświadczenia zdający nie otrzymuje punktów.

Za napisanie wzorów strukturalnych zamiast wzorów półstrukturalnych (grupowych) nie odejmuje się punktów.

Zapis „↓”, „↑” w równaniach reakcji nie jest wymagany.

Należy uznać „Δ” jako oznaczenie podwyższonej temperatury.

W równaniach reakcji, w których ustala się stan równowagi, brak „↔” nie powoduje utraty punktów.

Jeśli reakcja jest nieodwracalna, zapis „↔” w równaniu reakcji powoduje utratę punktów.

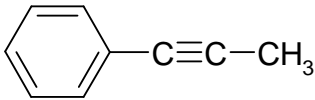
Kryteria oceniania odpowiedzi

Zad.	Poprawna odpowiedź	Zasady punktacji	Suma pkt								
1.	${}_{92}^{235}\text{U} \xrightarrow{\alpha} {}_{90}^{231}\text{Th} \xrightarrow{\beta^-} {}_{91}^{231}\text{Pa} \xrightarrow{\alpha} {}_{89}^{227}\text{Ac} \xrightarrow{\beta^-} {}_{90}^{227}\text{Th}$ $\frac{n_{\alpha}}{n_{\beta}} = 1:1$	1 p. – za poprawnie podany stosunek ilości cząstek α do β 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	1								
2.	I. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>H_2S</td><td>CS_2</td><td>SO_2</td><td>CO</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;"> $\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \text{H} \quad \text{S} \quad \text{H} \end{array}$ </td><td style="text-align: center;"> $\overline{\text{S}}=\text{C}=\overline{\text{S}}$ </td><td style="text-align: center;"> $\begin{array}{c} \overline{\text{S}} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{O} \quad \text{O} \end{array}$ </td><td style="text-align: center;"> $\text{C}\equiv\text{O}$ </td></tr> </table> II. CS_2, CO	H_2S	CS_2	SO_2	CO	$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \text{H} \quad \text{S} \quad \text{H} \end{array}$	$ \overline{\text{S}}=\text{C}=\overline{\text{S}} $	$\begin{array}{c} \overline{\text{S}} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{O} \quad \text{O} \end{array}$	$ \text{C}\equiv\text{O} $	I. 2 p. – za poprawne napisanie 4 wzorów strukturalnych 1 p. – za poprawne napisanie 3 wzorów strukturalnych 0 p. – za napisanie 0 -2 wzorów strukturalnych lub brak odpowiedzi II. 1 p. – za poprawne napisanie 2 wzorów 0 p. – za napisanie 0 -1 wzorów lub brak odpowiedzi	3
H_2S	CS_2	SO_2	CO								
$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \text{H} \quad \text{S} \quad \text{H} \end{array}$	$ \overline{\text{S}}=\text{C}=\overline{\text{S}} $	$\begin{array}{c} \overline{\text{S}} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{O} \quad \text{O} \end{array}$	$ \text{C}\equiv\text{O} $								
3.	Poprawne odpowiedzi: 1 – P, 2 – F, 3 – P, 4 – P, 5 – F	2 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi 1 p. – za cztery lub trzy poprawne odpowiedzi 0 p. – mniej niż trzy poprawne odpowiedzi	2								
4.	I. $\text{NH}_4^+, \text{ClO}_4^-$ II. BF_3, SO_3	2 p. – poprawne wskazanie dwóch jonów w pytaniu I i dwóch cząsteczek w pytaniu II 1 p. – poprawna odpowiedź na jedno z pytań 0 p. - brak odpowiedzi lub odpowiedź niepełna na oba pytania	2								
5.	Jony tworzące roztwory barwne: $\text{Cu}^{2+}, \text{Cr}^{3+}, \text{Fe}^{2+}, \text{Fe}^{3+}, \text{Ni}^{2+}$ Jony tworzące roztwory bezbarwne: $\text{Cu}^+, \text{Sc}^{3+}, \text{Cd}^{2+}, \text{Zn}^{2+}, \text{Ag}^+$	2 p. – poprawne przyporządkowanie wszystkich jonów 1 p. – poprawny wybór jednej grupy jonów i niepoprawny lub niepełny wybór drugiej grupy 0 p. – niepoprawny lub niepełny wybór obu grup jonów	2								
6.	1 – Ba^{2+} , 2 – Fe^{2+} , 3 – Zn^{2+} , 4 – Cr^{3+} probówka 2: $\text{Fe}^{2+} + 2\text{OH}^- \rightarrow \text{Fe}(\text{OH})_2\downarrow$ $4\text{Fe}(\text{OH})_2 + \text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 4\text{Fe}(\text{OH})_3\downarrow$ probówka 4: $\text{Cr}^{3+} + 3\text{OH}^- \rightarrow \text{Cr}(\text{OH})_3\downarrow$ $\text{Cr}(\text{OH})_3 + \text{OH}^- \rightarrow [\text{Cr}(\text{OH})_4]^-$ lub $\text{Cr}(\text{OH})_3 + 3\text{OH}^- \rightarrow [\text{Cr}(\text{OH})_6]^{3-}$	3 p. – za poprawną identyfikację wszystkich jonów oraz poprawne napisanie równań reakcji zachodzących w probówkach 2 i 4 2 p. - za poprawną identyfikację wszystkich jonów oraz poprawne napisanie równań reakcji zachodzących w jednej z probówek lub poprawne napisanie równań reakcji zachodzących w probówkach 2 i 4	3								

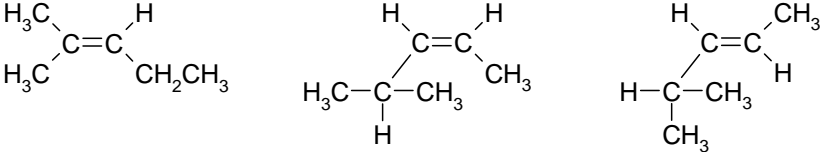
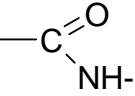
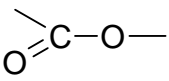
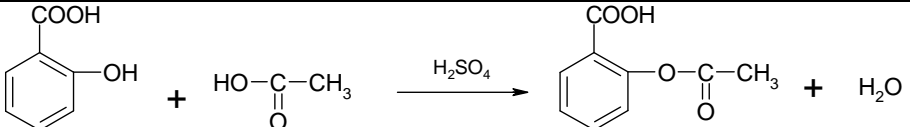
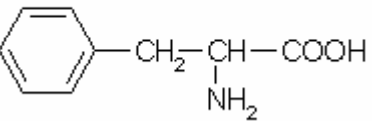
Kryteria oceniania odpowiedzi

		1 p. - za poprawną identyfikację wszystkich jonów lub poprawne napisanie równań reakcji zachodzących w jednej z probówek 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi																															
7.	<table><tr><td></td><td>H₂</td><td>+</td><td>I₂</td><td>↔</td><td>2HI</td></tr><tr><td>Początkowe stężenie</td><td>0,04</td><td></td><td>0,05</td><td></td><td>-</td></tr><tr><td>Przereagowało substratu</td><td>x</td><td></td><td>x</td><td></td><td>-</td></tr><tr><td>Powstało produktu</td><td>-</td><td></td><td>-</td><td></td><td>2x</td></tr><tr><td>Stan po czasie t</td><td>0,04 – x</td><td></td><td>0,05 – x</td><td></td><td>2x</td></tr></table> <p>Z danych zadania stąd $x = 0,01 \text{ mol/dm}^3$ $[I_2] = 0,05 - 0,01 = 0,04 \text{ mol/dm}^3$</p> $V = 0,16 \frac{\text{dm}^3}{\text{s} \cdot \text{mol}} \cdot 0,03 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3} \cdot 0,04 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3} = 1,92 \cdot 10^{-4} \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3 \cdot \text{s}}$		H ₂	+	I ₂	↔	2HI	Początkowe stężenie	0,04		0,05		-	Przereagowało substratu	x		x		-	Powstało produktu	-		-		2x	Stan po czasie t	0,04 – x		0,05 – x		2x	2 p. – za poprawnie zastosowaną metodę obliczenia stałej i wynik z jednostką 1 p. – za poprawnie zastosowaną metodę i niepoprawny wynik lub jednostkę 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	2
	H ₂	+	I ₂	↔	2HI																												
Początkowe stężenie	0,04		0,05		-																												
Przereagowało substratu	x		x		-																												
Powstało produktu	-		-		2x																												
Stan po czasie t	0,04 – x		0,05 – x		2x																												
8.	<p>I. $\text{NaClO} + \text{HClO}_2 \rightarrow \text{NaClO}_2 + \text{HClO}$ $\text{NaClO}_2 + \text{HClO} \rightarrow$ przemiana nie zachodzi</p> <p>II. HClO</p> <p>III. ClO^-</p>	<p>I. 1 p. – za poprawnie napisane równanie reakcji pierwszej oraz za stwierdzenie że druga reakcja nie zachodzi,</p> <p>II. 1 p. – za poprawnie napisane wzoru kwasu,</p> <p>II. 1 p. – za poprawnie napisane wzoru jonu,</p>	3																														
9.	<table><tr><td></td><td>I</td><td>II</td><td>III</td><td>IV</td></tr><tr><td>wskaźnik \ sól</td><td>Na₂S</td><td>Al₂(SO₄)₃</td><td>ZnCl₂</td><td>BaCl₂</td></tr><tr><td>fenoloftaleina</td><td>malinowa</td><td>bezbarwna</td><td>bezbarwna</td><td>bezbarwna</td></tr><tr><td>Papierek wskaźnikowy</td><td>niebieski (niebiesko-zielony lub zielony)</td><td>czerwony lub pomarańczowy</td><td>czerwony lub pomarańczowy</td><td>żółty</td></tr><tr><td>Hydroliza</td><td>zachodzi</td><td>zachodzi</td><td>zachodzi</td><td>nie zachodzi</td></tr><tr><td>Typ hydrolizy</td><td>anionowa</td><td>kationowa</td><td>kationowa</td><td>----</td></tr></table>		I	II	III	IV	wskaźnik \ sól	Na ₂ S	Al ₂ (SO ₄) ₃	ZnCl ₂	BaCl ₂	fenoloftaleina	malinowa	bezbarwna	bezbarwna	bezbarwna	Papierek wskaźnikowy	niebieski (niebiesko-zielony lub zielony)	czerwony lub pomarańczowy	czerwony lub pomarańczowy	żółty	Hydroliza	zachodzi	zachodzi	zachodzi	nie zachodzi	Typ hydrolizy	anionowa	kationowa	kationowa	----	<p>1 p – za poprawne określenie barwy roztworu po dodaniu fenoloftaleiny</p> <p>1 p – za poprawne określenie barwy papierka wskaźnikowego we wszystkich roztworach</p> <p>1 p – za poprawne określenie typów hydrolizy i stwierdzenie że hydroliza nie zachodzi</p>	3
	I	II	III	IV																													
wskaźnik \ sól	Na ₂ S	Al ₂ (SO ₄) ₃	ZnCl ₂	BaCl ₂																													
fenoloftaleina	malinowa	bezbarwna	bezbarwna	bezbarwna																													
Papierek wskaźnikowy	niebieski (niebiesko-zielony lub zielony)	czerwony lub pomarańczowy	czerwony lub pomarańczowy	żółty																													
Hydroliza	zachodzi	zachodzi	zachodzi	nie zachodzi																													
Typ hydrolizy	anionowa	kationowa	kationowa	----																													
10.	<p>I – NaCl</p> <p>II K: $2\text{H}_2\text{O} + 2\text{e}^- \longrightarrow \text{H}_2 + 2\text{OH}^-$</p> <p> A: $2\text{Cl}^- \longrightarrow \text{Cl}_2 + 2\text{e}^-$</p> <hr/> $2\text{H}_2\text{O} + \cancel{2\text{e}^-} + 2\text{Cl}^- \longrightarrow \text{H}_2 + \text{Cl}_2 + 2\text{OH}^- + \cancel{2\text{e}^-}$	<p>I. 1 p. – za wskazanie substancji X</p> <p>II. 2 p. – za poprawną metodę obliczeń i wynik z jednostką</p> <p>1 p. – za poprawną metodę i błędny wynik lub jednostkę</p> <p>0 p – niepoprawną metodę obliczeń</p> <p>Równania reakcji nie są wymagane.</p>	3																														

Kryteria oceniania odpowiedzi

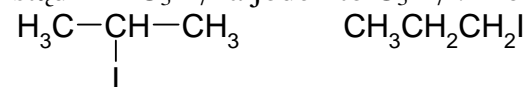
	$\frac{2 \times 96500 \text{ C}}{Q} = \frac{2 \times 22,4 \text{ dm}^3}{0,448 \text{ dm}^3}$ $Q = 1930 \text{ C} \quad t = \frac{1930}{2} = 965 \text{ s} = 16,1 \text{ min}$	Obliczenia muszą dotyczyć poprawnie wybranej substancji X.	
11.	a) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{C}\equiv\text{C}-\text{H}$ b) $\text{CH}_3\text{C}\equiv\text{CCH}_3$ c) 	3 p. – za poprawnie zapisane trzy wzory półstrukturalne związków 2 p. – za poprawnie zapisane dwa wzory półstrukturalne związków 1 p. – za poprawnie zapisany jeden wzór półstrukturalny związku 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi	3
12.	1 – P, 2 – P, 3 – F, 4 – F	2 p – za 4 poprawne wskazania 1 p – za 3 poprawne wskazania 0 p – za mniej niż 3 poprawne wskazania	2
13.	1 – F, 2 – P, 3 – F, 4 – F	2 p – za 4 poprawne wskazania 1 p – za 3 poprawne wskazania 0 p – za mniej niż 3 poprawne wskazania	2
14.	$n = \frac{pV}{RT} = \frac{1013 \cdot 288,6}{83,1 \cdot 293} = 12 \text{ moli}$ $m_{\text{H}_2\text{O}} = 700 \text{ cm}^3 \cdot 1 \text{ g / cm}^3 = 700 \text{ g}$ $m_{\text{HCl}} = 12 \cdot 36,5 \text{ g} = 438 \text{ g}$ $m_r = m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{HCl}} = 700 \text{ g} + 438 \text{ g} = 1138 \text{ g}$ $V_r = \frac{1138 \text{ g}}{1,18 \text{ g / cm}^3} = 964 \text{ cm}^3 = 0,964 \text{ dm}^3$ $c_{m \text{ HCl}} = \frac{12 \text{ moli}}{0,964 \text{ dm}^3} = 12,5 \text{ mol / dm}^3$ $c_p = \frac{c_m \cdot M}{10 \cdot d_r} = \frac{12,45 \cdot 36,5}{10 \cdot 1,18} = 38,5\%$	2 p – za poprawne wyliczenie obu wartości stężeń (C_m i C_p) i wynik z jednostką 1 p – za poprawne wyliczenie jednego ze stężeń z poprawną jednostką 0 p – za niepoprawne obliczenia lub jednostka	2
15.	I. $\text{PbS} + \text{FeS}$ II. $X_{\text{FeS}} = \frac{0,01}{2} \cdot \frac{0,01}{2} = 0,005 \cdot 0,005 = 2,5 \cdot 10^{-5}$ $X_{\text{FeS}} > I_{r \text{ FeS}}$ wytrąci się osad FeS	I. 1 p. – za wskazanie substancji składu osadu II. 1 p – za poprawną metodę obliczeń i wniosek z obliczeń 0 p – za niepoprawną metodę obliczeń lub niepoprawny	2

Kryteria oceniania odpowiedzi

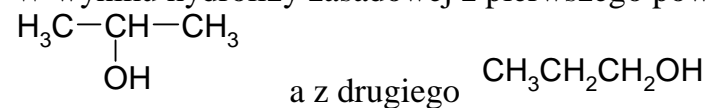
	$X_{\text{PbS}} = \frac{0,0001}{2} \cdot \frac{0,01}{2} = 2,5 \cdot 10^{-7}$ $X_{\text{PbS}} > I_{\text{r PbS}} \text{ wytrąci się osad PbS}$	wniosek z obliczeń	
16.	 <p>2-metylopent-2-en cis-4-metylopent-2-en trans-4-metylopent-2-en</p>	2 p – za poprawnie zapisanie 3 wzorów półstrukturalnych związków z poprawną nazwą systematyczną 1 p – za poprawnie zapisanie 2 wzorów półstrukturalnych związków z poprawną nazwą systematyczną 0 p - za poprawnie zapisanie tylko 1 wzoru półstrukturalnego związku z poprawną nazwą systematyczną lub za wszystkie błędne wzory i nazwy.	2
17.	<p>1 – amidowa,</p> <p>2 – estrowa</p>	1 p – za poprawne wskazanie grup funkcyjnych	1
18.		1 p – za poprawne napisanie równania reakcji syntezy aspiryny CH ₃	1
19.	<p>I.</p> $\text{HOOC}-\text{CH}_2-\underset{\text{NH}_2}{\text{CH}}-\text{COOH}$ <p>CH₃OH</p> <p>II. kwas 2-aminobutanodiowy (kwas 2-aminobutano-1,4-diowy), kwas 2-amino-3-fenylpropanowy</p>	<p>I.</p> 1 p – za podanie 3 poprawnie zapisanych wzorów półstrukturalnych produktów hydrolizy aspartamu <p>II.</p> 1 p – za poprawnie podaną nazwę związków I i II	2
20.	<p>I. $c_{m_1} < c_{m_2}$ II. $c_{p_1} < c_{p_2}$</p>	1 p – za poprawne podane zależności pomiędzy stężeniami molowymi i procentowymi roztworów	1

21.	<p>I.</p> $n \text{ HO}-\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{OH} + n \text{ H}-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{OH} \longrightarrow$ $\longrightarrow \text{HO}-\left[\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{O} \right]_n \text{H} + n \text{ H}_2\text{O}$ <p>lub</p> $n \text{ HO}-\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{OH} + n \text{ H}-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{OH} \longrightarrow$ $\longrightarrow \left[\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{O} \right]_n + 2n \text{ H}_2\text{O}$ <p>lub</p> $n \text{ H}_3\text{C}-\text{O}-\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{CH}_3 + n \text{ H}-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{OH} \longrightarrow$ $\longrightarrow \text{H}_3\text{C}-\text{O}-\left[\text{C}(=\text{O})-\text{C}_6\text{H}_4-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_2-\text{O} \right]_n \text{H} + n \text{ CH}_3\text{OH}$ <p>II. poliestry</p>	<p>I. 1 p – za poprawnie napisane równanie reakcji</p> <p>II. 1 p – za poprawnie podaną nazwę grupy tworzyw sztucznych, do której należy PET</p>	2
22.	<p>I. $M = 22,4 \frac{\text{dm}^3}{\text{mol}} \cdot 3,84 \text{ g/dm}^3 = 86 \text{ g/mol}$ węglowodór ten powstał w syntezie Würtza a więc jest to alkan, więc:</p> $M_{\text{C}_n\text{H}_{2n+2}} = 86 \text{ g/mol}$ $14n + 2 = 86 \quad n = 6$ <p>W syntezie Würtza otrzymujemy z RI i $\text{C}_2\text{H}_5\text{I}$:</p> $\text{C}_4\text{H}_{10} \quad \text{C}_2\text{H}_5\text{R} \quad \text{i} \quad \text{R-R}$ <p>czyli R to może być albo C_4H_9- albo C_3H_7-, gdyż suma ilości atomów węgla w cząsteczce wynosi 6, ale równocześnie</p>		4

$2R = C_6H_{14}$ więc nie może być C_4H_9 - gdyż wtedy $R-R = C_8H_{18}$
 stąd $R = C_3H_7$ - a jodek to C_3H_7I . Możliwe są dwa izomery:

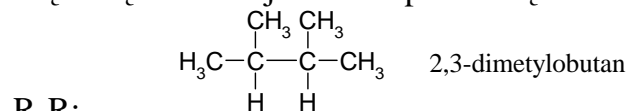

W wyniku hydrolizy zasadowej z pierwszego powstanie

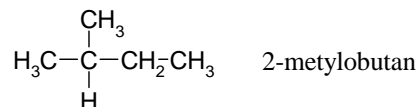

i tylko utlenianie pierwszego z nich prowadzi do ketonu.

Stąd więc w reakcji Würtza powstaną:

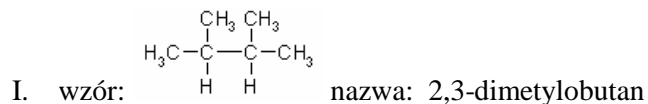
R-R:

R-CH₂CH₃:

CH₃CH₂CH₂CH₃: butan

Odpowiedzi:

II.

Węglowodór I	Węglowodór II
$CH_3CH_2CH_2CH_3$	$\begin{array}{c} CH_3 \\ \\ H_3C-C-CH_2CH_3 \\ \\ H \end{array}$
butan	2-metylobutan
Nazwa systematyczna	Nazwa systematyczna

I.

1 p - za poprawny wzór i nazwę systematyczną związku

II.

1 p - za poprawny wzór i nazwę systematyczną węglowodoru I

1 p - za poprawny wzór i nazwę systematyczną węglowodoru II

III.

1 p – za poprawny zapis równania reakcji hydrolizy

Kryteria oceniania odpowiedzi

	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_3\text{C}-\text{C}-\text{I} \\ \\ \text{H} \end{array} + \text{NaOH} \xrightarrow{[\text{H}_2\text{O}]} \begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \\ \text{H}_3\text{C}-\text{C}-\text{OH} \\ \\ \text{H} \end{array} + \text{NaI}$		
23.	<p>III.</p> <p>I wzór elementarny: (C_xH_yO_z) wzór sumaryczny: (C_xH_yO_z)_n $\text{x}:\text{y}:\text{z} = \frac{18}{12} : \frac{3}{1} : \frac{8}{16} = 3:6:1$ M (C_xH_yO_z)_n = 229g/mol=58g/mol M (C₃H₆O₁)_n = 58g/mol stąd n = 1 wzór sumaryczny: C₃H₆O₁ A: $\begin{array}{c} \text{H}_3\text{C}-\text{C}-\text{CH}_3 \\ \\ \text{O} \end{array}$ B: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO}$</p> <p>II Reakcja utleniania: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO} + 3\text{OH}^- \longrightarrow \text{CH}_3\text{CH}_2\text{COO}^- + 2\text{e}^- + 2\text{H}_2\text{O} \quad \times 1$</p> <p>Reakcja redukcji: $\text{Ag}(\text{NH}_3)_2^+ + \text{e}^- \longrightarrow \text{Ag} + 2\text{NH}_3 \quad \times 2$</p> <p>Reakcja redoks: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO} + 3\text{OH}^- + 2\text{Ag}(\text{NH}_3)_2^+ + 2\text{e}^- \longrightarrow \text{CH}_3\text{CH}_2\text{COO}^- + 2\text{e}^- + 2\text{H}_2\text{O} + 2\text{Ag} + 4\text{NH}_3$</p>	<p>I. 1 p – za poprawnie napisane wzory półstrukturalne związków A i B</p> <p>II. 1 p – za poprawnie napisane równania procesu utleniania i redukcji 1 p – za poprawny sumaryczny zapis równania reakcji redoks.</p>	3
24.	$m_{\text{NaOH}} = 50\text{g} \cdot \frac{80\%}{100\%} = 40\text{g}$ I. Zanieczyszczenia rozpuszczalne w wodzie: $m_r = 450 + 50 = 500\text{g}$ $c_p = \frac{40\text{g}}{500\text{g}} \cdot 100\% = 8\%$ II. Zanieczyszczenia nierozpuszczalne w wodzie:	<p>I. 1 p – za poprawną metodę obliczeń i wynik z jednostką</p> <p>II. 1 p – za poprawną metodę obliczeń i wynik z jednostką</p>	2

	$m_r = 450 + 40 = 490\text{g}$ $c_p = \frac{40\text{g}}{490\text{g}} \cdot 100\% = 8,2\%$		
25.	$n_{\text{I}_2} = \frac{1}{2} n_{\text{S}_2\text{O}_3^{2-}} = \frac{1}{2} \cdot 0,1005 \cdot 0,0306 = 0,001538\text{mola}$ $c_{\text{mI}_2} = \frac{0,001538\text{mola}}{0,0302\text{dm}^3} = 0,0509\text{mol/dm}^3$	<p>1 p – za poprawną metodę obliczeń i wynik z jednostką</p> <p>1 p – za poprawną metodę obliczeń, błędny wynik lub jednostka</p>	2
26.	<p>I – nienasycony, nienasycony</p> <p>II – przykładowe rozwiązanie</p> <p>w 60°C 18,4g K₂SO₄ — 100g H₂O — 118,4g roztworu</p> <p style="text-align: center;">x ————— 200 g</p> <p style="text-align: center;">x = 31,08g K₂SO₄ m H₂O = 200 – 31,08 = 168,92 g</p> <p>w 20°C 11g K₂SO₄ — 100g H₂O</p> <p style="text-align: center;">x₁ ————— 168,92 g</p> <p style="text-align: center;">x₁ = 18,58g K₂SO₄</p> <p style="text-align: center;">m_r = 168,92 g + 18,58 g = 187,5 g</p> $c_p = \frac{18,58\text{g}}{187,5\text{g}} \cdot 100\% = 9,9\%$ <p>lub korzystamy z faktu, że dane z tabeli umożliwiają bezpośrednie policzenie stężenia procentowego roztworu nasyconego w 20°C (osad w równowadze z roztworem nasyconym)</p> $C_p = \frac{11}{111} \cdot 100\% = 9,9\%$	<p>I.</p> <p>1 p - za poprawne uzupełnienie tekstu</p> <p>II.</p> <p>2 p – za metodę obliczenia stężenia procentowego i wynik z jednostką</p> <p>1 p – za poprawną metodę obliczeń, błędny wynik lub jednostka</p>	3
27.	<p>Reakcja I: $\text{Zn}^{2+} + 2\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Zn}(\text{OH})_2 + 2\text{NH}_4^+$ lub</p> <p>$\text{Zn}^{2+} + 2\text{OH}^- \rightarrow \text{Zn}(\text{OH})_2 \downarrow$</p> <p>Reakcja II:</p> <p>$\text{Zn}(\text{OH})_2 + 4\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O} \rightarrow [\text{Zn}(\text{NH}_3)_4]^{2+} + 2\text{OH}^- + 4\text{H}_2\text{O}$</p> <p>lub $\text{Zn}(\text{OH})_2 + 6\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O} \rightarrow [\text{Zn}(\text{NH}_3)_6]^{2+} + 2\text{OH}^- + 6\text{H}_2\text{O}$</p>	<p>2 p – za poprawny zapis obu równań reakcji</p> <p>1 p – za poprawny zapis jednego z równań reakcji</p> <p>0 p – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>	2